

Tema:

MED POPUSTLJIVOSTJO IN STROGOSTJO

Predavateljica:

Simona Levč

Simona Levč je po poklicu logopedinja in svetovalna delavka, prihaja iz Koroške. Je mati dveh sinov na pragu odraslosti. S specialnim pedagogom Markom Juhantom sta napisala uspešnico »Varuh otrokovih dolžnosti«.

Črta samostojnosti – kaj pomeni? Primer: »Od tu naprej že zmorem sam!«... ni potrebno, da otroka pretirano strežemo, otroci se na podlagi teh izkušenj naučijo, da čakajo, da so postreženi s strani odraslih – so zjutraj sicer prebujeni, a miselno zaspani, ko pridejo v vrtec, šolo, v garderobi čakajo kot kip, da starši naredijo vse namesto njih. OTROK NIMA TEŽAV S SVOJO SAMOSTOJNOSTJO, STARŠI JO IMAJO!

Ta trenutek vaš otrok zmore mnogo več kot mu mi dopuščamo. Otroku je potrebno dati čas, naj poskrbi zase – se sam obleče, tudi če traja dlje časa. Zvečer lahko z otrokom pripravimo dva kupčka oblačil in mu omogočimo možnost izbire ter skrajšamo jutranji čas oblačenja. Upoštevamo seveda letni čas, a izbere naj otrok.

Tudi ko se npr. družina odpravlja na smučanje, otrok že zmore nesti svoji smučki – vsako v svoji roki, ni potrebe, da to namesto njega delamo starši. Otroci želijo premagovati najtežje naloge. Kaj mislite, katero utež bi izbral otrok – lažjo ali težjo?

Otroci naj bodo del družinskega življenja. Naj sodelujejo pri opravilih – majhen otrok že zmore npr. razporediti čevlje v vrsto. Razveselimo se otrokovih uspehov, ni pa potrebno tega nagrajevati z materialnimi dobrinami ali sladkarijami. Otroku največ pomeni naš čas, pogovor, občutek, da prispeva.

Starši naj si pri zahtevah do otroka postavijo toliko kot zmorejo izpeljati – če nimamo časa za vztrajanje pri določeni zahtevi, jo rajši ne izrecimo. Naj otrok posega dnevni prostor, a naj to naredi od začetka do konca. In nikakor ne popravljajmo za njim! Vmes ga usmerjajmo, a ne izničujmo tistega, kar otrok glede na svojo starost zmore! Otroku sodelovanje pri različnih opravilih preide v navado in to je pravzaprav osnova za delovne navade, vztrajnost, uspeh. Otroku dodajajmo naloge, ki jih že zmore – tudi da presega samega sebe. Otrokom je potrebno dati pravo delo. Vse, kar otrok ponotranji v zgodnjem otroštvu, je dobra osnova za najstniška leta.

V šolo prihaja vse več otrok, ki zelo slabo poslušajo. Slišijo le tisto, kar jim prinaša ugodje. Primer: »Pospravi igrače, ker bo kosilo.« Ta stavek praviloma ne prinese odziva pri takšnem

otroku, ki ima slabšo slušno pozornost. »Boš čokolado?« ... in od otroka dobimo takojšen odziv...

V prvih letih otrok pridobiva izkušnje preko poslušanja, kasneje izgublja slušno pozornost, če jo ne krepimo na ustrezen način. Ni ustrezno, da otroku večkrat ponovimo isto navodilo, on ignorira, mi pa dosledno ne vztrajamo. Tak otrok ima kasneje velike težave pri spremljanju pouka, saj mora poslušati najmanj pet ur frontalno podanih informacij učitelja.

DOSLEDNOST je nujna, kadar podajamo otroku navodila. Če se odrasli čustveno vznemirimo, to nima pravega učinka. Potrebno je dati otroku jasno vedeti, da mislimo resno in smo dosledni, vztrajni. Otrok naj dobi jasno podano, kaj od njega pričakujemo. »Bodi priden...« - ta stavek otroku premalo pove, jasneje ga definirajmo, kaj od njega pričakujemo – a ne v obliki pridige.

Otroci ne rastejo v bolj »mehek« svet, ampak dejansko v bolj »trd« svet. Nič ni narobe, če otroku rečemo »Ne.«, kadar je to na mestu. Zaradi tega ne bo imel čustvenih in psihičnih težav.

Tudi nagrajevanje otrok z darili ni najbolj pomembno – otroci se naučijo naštevati, kaj vse so prejeli v dar, ni pa iskric v očeh, da se nečesa resnično razveselijo, ker imajo vsega preveč. Pomembno, da vztrajajo pri svoji želji in da mine nekaj časa, preden dejansko to realiziramo. Drugo leto se bo otrok komaj še spomnil vseh dobrin, pomembna bo druga vsebina – odnosi v družini, več skupno preživetega časa. Ni potrebno trošiti denar za stvari, ki jih otrok sploh ne potrebuje! Otrok se najbolj razveseli tega, da vidi zadovoljne, srečne starše.

Večkrat si je potrebno resnično vzeti čas za otroka – takrat odstranimo vse moteče dejavnike (telefon, računalnik,...) – v resnici to ni ogromno časa, vsak starš si lahko »to privošči«. Takrat naj nihče ne bo bolj pomemben od vašega otroka! Berite zvečer pravljico svojemu otroku... In na koncu seštejte minute, ki jih dejansko posvečate otroku v dnevu. Ko otrok odide spat, imate čas še za druge stvari, ki jih morate opraviti.

Zavestno pa naredite tako, da vaš čas z otrokom NIHČE ne zmoti.

Otroci v resnici ne potrebujejo tehnologije, potrebujejo pa gibanje na svežem zraku, brcanje žoge s svojim očetom, podajanje žoge z mamico,... Namesto popoldanskega kuhanja kosila, se lahko družina odpravi ven v park, na igrišče in si zunaj privošči malico, kosilo... Otroci so presrečni, da vas imajo samo zase. Ob ponedeljkih se v počutju in vedenju otrok kaže tako v vrtcu kot v šoli, kakšen vikend so otroci preživeli doma, s svojo družino.

Ne nalagajmo otroku svoje čustveno breme, to jim moramo prihraniti!

Če se zgodi karkoli v povezavi z vašim otrokom, vprašajte tudi njega – tako boste dobili širšo sliko. Ne le obsojati na podlagi informacij s strani drugih ljudi, vprašajte tudi otroka.

Ni nujno, da je končni izid celotna zgodba (npr. otrok udari drugega otroka) – otroci sami najdejo rešitev problema, ne delajte tega namesto njih.

Pomagajte si z vprašanji na črko »K« - uporabljajte preprosta vprašanja:

- Kaj se je zgodilo?
- Kaj boš naredil/-a sedaj?

Otroku lahko kaj spodleti, a zmore nastalo situacijo tudi popraviti, pomagajte mu pri tem. Tako pridobiva na pozitivni samopodobi, raste v pravo smer. Na takšen način mu starši sporočamo, da mu zaupamo. Otroke spodbujajmo, da se lotevajo različnih stvari.

Otroci naj se od nas učijo ustrezne komunikacije – zato naj bomo pozorni na moč naših besed in čustvenih reakcij.

Nekatere situacije zahtevajo, da starši vztrajamo pri besedi »NE!« - sploh kadar gre za varnost otroka.

Sicer smo v komunikaciji z otrokom umirjeni in vztrajni.

Povzetek:

- otroku dopustimo, da popravi nastalo situacijo, ko nekaj naredi narobe;
- pri podajanju navodil smo jasni, dosledni in vztrajni;
- komuniciramo na ustrezen način, ohranjamo čustveno stabilnost;
- spodbujamo samostojnost pri otroku;
- otroku dnevno ponudimo dejavnosti, ko otroku sporočamo, da nam je najpomembnejši in da ga imamo radi;
- ljubezen do otroka naj ne bo pogojevana.

Otroci bodo še prehitro odleteli iz domačega gnezda v svet, vendar se bodo radi vračali, tudi če bo njihovo krilo kdaj zlomljeno. Večkrat jim povejte, kako zelo srečni ste, ker jih imate.

Zapisala: Andreja Šunkar, svetovalna delavka